

รายวิชา สังคมศึกษา

ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส21103

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง หลักธรรมกับชีวิตประจำวัน

ครูผู้สอน

ครูอาทิตย์

ชัยเทพา

ครูสุธิมา

โรจนวิศิษฐ์

หลักธรรมกับชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้

นักเรียนสามารถเชื่อมโยงหลักธรรมอริยสัจ 4

กับชีวิตประจำวันได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านทักษะกระบวนการ

นักเรียนสามารถวิเคราะห์เนื้อเรื่องหนุดิยอดขยัน
กับหลักธรรมอริยสัจ 4 ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะเฉพาะ

นักเรียนเห็นคุณค่าของหลักธรรมและนำไปประยุกต์
ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล
และเท่าทันการเปลี่ยนแปลง

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

บางกอก
CITY 36
Special

แรงงานไทย ตกงาน 7 ล้านคน จากวิกฤตโควิด-19

ถ้านักเรียนเป็นคนในข่าวที่กำลังตกงาน ขาดรายได้
นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

เศร้า, หมดหวัง, ไม่มีเงิน, น้อยเนื้อต่ำใจ

แล้วอะไรเป็นต้นเหตุที่ทำให้นักเรียนรู้สึกแบบนี้

ตกงาน, ไม่มีเงิน, โดนไล่ออก

คนเราทุกคนต้องเคยเจอปัญหาหรืออุปสรรค
อะไรที่ทำให้เรารู้สึกไม่สบายทั้งร่างกายและทางจิตใจ
เช่น เจ็บป่วยหรือแม้แต่เศร้า เสียใจ และน้อยใจ เป็นต้น
ซึ่งเราทุกคนไม่อยากจะมันเกิดขึ้นกับชีวิตของเรา ซึ่งสิ่งต่าง ๆ
เหล่านี้มีเหตุผลของมันในการเกิดขึ้น และเราทุกคน
จะต้องจัดการกับปัญหาหรือความไม่สบายกายไม่สบายใจ
เหล่านี้เพื่อที่จะทำให้ตัวเรานั้น พ้นจากปัญหา และ มีความสุข ให้ได้

มนโณปุพฺพพงฺคมา ธมฺมา

(อ่านว่า มะ-โน-ปุบ-พัง-คะ-มา-ท่า-มา)

“ธรรมทั้งหลาย มีใจเป็นหัวหน้า”

ช่วง

หนังสือออกขาย

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ครูแบ่งนักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม (ถ้ามากกว่า 4 กลุ่มให้ซ้ำหัวข้อได้ตามความเหมาะสม)
2. ครูแจกใบกิจกรรม เรื่อง “หนูดียอดขยัน” ให้กับทุกกลุ่ม และร่วมกันอ่านเนื้อเรื่อง รวมถึงบันทึกประเด็นสำคัญตามแต่ละกลุ่มดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 สรุปประเด็นปัญหาเกี่ยวกับ : **ความไม่สบายกาย
ไม่สบายใจ หรือความทุกข์**

ขั้นตอนกิจกรรม (ต่อ)

กลุ่มที่ 2 สรุปประเด็นปัญหาเกี่ยวกับ : สาเหตุของ
ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ หรือสาเหตุของความทุกข์

กลุ่มที่ 3 สรุปประเด็นปัญหาเกี่ยวกับ : วิธีการหรือแนวทาง
ที่ทำให้พ้นจากความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ หรือสาเหตุ
ของความทุกข์

ขั้นตอนกิจกรรม (ต่อ)

กลุ่มที่ 4 สรุปประเด็นปัญหาเกี่ยวกับ : ความรู้สึกหรืออาการ
เมื่อแพ้หรือหายจาก**ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจหรือหายจาก**
ความทุกข์

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอว่ามีประเด็นอะไรบ้างในเรื่องสั้นที่เกี่ยวข้อง
กับหัวข้อที่กลุ่มนักเรียนได้รับ โดยเริ่มจากกลุ่มที่ 1 ไปจนถึงกลุ่มที่ 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องสั้นเรื่อง หนูดียอดขยัน แล้วจับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ได้รับ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าหัวข้อที่ได้รับ แล้วเขียนประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อ จากการอ่านเรื่องสั้น เรื่อง หนูดียอดขยัน

เรื่อง หนูดียอดขยัน

เช้าวันจันทร์ที่สดใส หนูดีเด็กน้อยยอดขยัน ตื่นใจเรียน มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จนทำให้หนูดีเป็นที่รักของเพื่อน ๆ และครูบาอาจารย์ ซึ่งหนูดีมักจะเป็นเด็กที่มักจะทำหน้าที่มอบหมายและช่วยสอนการบ้านเพื่อน ๆ อยู่เสมอ หนูดีมีเป้าหมายที่จะมีผลการเรียนที่ดี ในช่วงสอบปลายภาคเรียนทุกปีหนูดีจะตั้งใจอ่านหนังสือมาก จนทำให้หนูดีได้รับผลการเรียนที่ดีเสมอ แต่ในปีนี้นี้หนูดีจะต้องเป็นตัวแทนของโรงเรียนไปแข่งขันตอบปัญหาซึ่งต้องไปตัวกับครูทุกวัน จนทำให้ไม่มีเวลาในการทบทวนบทเรียนและอ่านหนังสือในวันสอบหนูดีก็กลัวสอบตก จึงจัดไทยเข้าไปในห้องสอบและโดนจับได้ว่าทุจริต และโดนปรับให้สอบตก หนูดีสารภาพกับครูว่าตนเองไม่มีเวลาและยอมรับความผิด ในเทอมต่อมาจึงปรับปรุงตัวเอง แบ่งเวลาในการอ่านหนังสือและทำงานอื่น ๆ จนทำให้ได้รับผลการเรียนที่ดีตามหวัง

ระดมความคิดเกี่ยวกับใจความสำคัญหรือประเด็นที่เกี่ยวข้องที่ได้รับมอบหมาย ในเรื่องสั้นเรื่อง หนูดียอดขยัน

- กลุ่มที่ 1 เรื่องราวที่เกี่ยวกับความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ หรือเป็นทุกข์ในเรื่อง
- กลุ่มที่ 2 เรื่องราวที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่สบายกาย ไม่สบายใจหรือเป็นสาเหตุของความทุกข์ในเรื่อง
- กลุ่มที่ 3 วิธีการที่แก้ไขปัญหาหรือลดทอนจากความไม่สบายกาย ไม่สบายใจในเรื่อง
- กลุ่มที่ 4 ความรู้สึกเมื่อเจาพ้นจากความไม่สบายกาย ไม่สบายใจในเรื่องเป็นอย่างไร

ใบกิจกรรม

นักเรียนสังเกตหรือไม่ว่า แต่ละกลุ่มที่นำเสนอจะมีความ **“เชื่อมโยง”**
ซึ่งกันและกัน ประเด็นของกลุ่มที่ 1 นั้นเกิดขึ้นได้เพราะมีสาเหตุ
สืบเนื่องจากประเด็นของกลุ่มที่ 2 ประเด็นของกลุ่มที่ 3 เกิดขึ้นได้นั้น
เนื่องจากสาเหตุของประเด็นในกลุ่มที่ 4 โดยนักเรียนสามารถเชื่อมโยง
กับชีวิตประจำวันของตนเองได้ เพราะเรื่องราวเหล่านี้ทุกคนจะต้อง
พบเจอในชีวิตจริง เป็นธรรมะหรือหลักธรรมที่เป็นความจริงของมนุษย์

“อริยสัจ 4”

เรียกว่า.....

อริยสัจ 4

ความทุกข์หรือ
ปัญหาของชีวิต

ทุกข์

สาเหตุของทุกข์หรือสาเหตุ
ของปัญหาชีวิต

สมุทัย

มรรค

ทางดับทุกข์หรือ
แนวทางแก้ปัญห
ชีวิต

นิโรธ

ความดับทุกข์หรือ
ภาวะหมดปัญหา

พระพุทธศาสนา มีจุดมุ่งหมายสูงสุดคือ **“นิพพาน”**
(สภาวะแห่งการดับทุกข์) ซึ่งแต่ละศาสนาก็อ่อมมีความสุข
ที่แท้จริงของตนเองหรือจุดมุ่งหมายสูงสุด ไม่ว่าจะเป็
น
การไปสู่ **“อาณาจักรพระเจ้า”** ในศาสนาคริสต์
“บรรลุมกษะ” ของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เป็นต้น

ในชีวิตประจำวันของเรามีเรื่องราวอะไรบ้าง
ที่เชื่อมโยงกับหลักอริยสัจ 4 และหลักธรรมนี้
เกี่ยวข้องกับชีวิตเราอย่างไร

บทเรียนครึ่งต่อไป

เรื่อง รู้ชั้น 5 รู้ทุกข์

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

